

SJF 818. (Dep. Gl. mio.)

Not fra Glomma (?)

men även d. riktiga experimentet?

2265 Namnå 16/1 1971.

Norsk Skogbruksmuseum.
 Konservator Tore Fossum.
Elverum.

Jeg ønsker deg og museet et godt år 1971.

Det ble kanskje noe lange å vente på opplysninger om fiskenota, men jeg var aldrig med på notdraing hjemme p.gr. av skolegang og forøvrig var det ikke så meget den ble brukt her heller. Det er nemlig ikke noen gode steder å dra not på ved Sorka eller på engene her. Det er uren bunt med vierkjerr og kvistavfall fra oreskogen, søkkstømmer og skigarder, og det ble heller dårlig med fangsten. Jeg har derfor besøkt Johan Hveberg ved Grinder som har drevet endel med notdraing i trakten omkring utløpet av Kveia nede mot Brøndvalgrensa. I julen ble det ikke noe av å besøke ham hvorfor besøket har utstått til idag.

Nedenstående opplysninger er da fra ham. Han er 38 år den 21 ds. Trestykkene i endene kalles for "Jein" (Gjein), men han mente ^{det} ~~de~~ skulle skrives uten G. Jeg har ikke hørt ordet før. Jeinene var 1.25 - 1.5 m. lange, men kan vel variere noe med størrelsen på nota.

Taugene var festet på midten av jeinen og var noe grovere enn vanlige hestetømmer. Manillataug var best, da det ikke så lett ble gjennontrekt av vann. Det skal være søkker langs undertennillen med ca. 3/4 m. avstand. Det ble brukt passende store og rundaktige steiner innsydd i sekkestrie. Fløyter av passende trestykker med samme avstand på overtennillen. På midten av denne over inngangen til "Posen" bruktes en større fløyte av et ca. alenlangt bordstykke som viste om nota gikk riktig. Den kaltes "Kråka".

Hveberg hadde en not som var kjøpt i Oslo ^{og} hadde 35 m/m masker, mens noter bundet her i bygda hadde 24 omfar pr. alen, altså 1" rasker, Karelins Langholmen
 Nota jeg sendte til museet er trolig bundet av ~~ham~~, som drev nye med binding av rysjuer og nett. Den bodde på østsiden av Frysjøen.

Notlaget bestod vanligvis av 2 mann i hvert taug og 1 roer.

Men Hveberg hadde også fisket meget med bare 1 mann i hvert taug og roer. Nota ble fraktet på en notbår som bestod av to stenger eller fjæler forbundet med innborede staurer og håndtak i endene.

Den ble lagt tvers over i bakenden av farkosten og lagt ut derfra. En måtte holde greie på høyre og venstre jein, da høyre jein måtte legges ut først om utlegget skjedde tilvenster og omvendt. Dette måtte en ha for øye da noten ble tilrettelagt på notbåra, hvor den ene jein lå underst og den annen oppå. En mann sto på land og holdt første taug og den andre taugmannen gikk iland når nota var lagt ut, mens båtkaren rodde utpå for å passe på om nota gikk som den skulle, og om gras eller annet kunne hefte den. Ellers måtte en passe på at bunnen var ren for slikt som kunne henge seg fast.

En fisket fortrinnsvis om våren før flommen ble for stor, men ellers kunne en dra not hele sommeren. Det måtte ikke være strøm som i selve Glomma. Det var en fordel med viker å dra noten i. Ellers hadde en et litet tjern på engen hvor det var gode notkast.

Det var vanlig Glommafisk som ble tatt, Gjedde, abbor, mort bok og brasme. Ut over sommeren mest av de to sistnevnte, som gjerne ble låget til fiskekaker på grunn av mye ben. Som fiskekaker stod disse fiskeartene fullt på høyde med annen fisk.

Som jegere og fiskere flest kunne Hveberg også fortelle om storfangst. Natten til en Kristi Himmelfartsdag for lenge siden hadde notlaget fått så mye fisk at de ikke orket å dra noten på land, men måtte få iland litt etter litt av fangsten til de hadde full eika og rodde hjem med. Endda fikk de ikke med seg alt og la igjen småfisken.

Likeså kunne han fortelle om den store fisken de ikke fikk.

Sammen med far sin hadde de lagt ut nett ikke så langt unna en skigård og der hadde gått på en uhorvelig stor gjedde som hadde trukket nettet mot skigården. Johan mente de ikke klarte å få fisken opp og ville gå hen etter "krager'n" å skyte den. Dette ville imidlertid ikke fareh, så da de skulle stramme nettet for å prøve å få den opp reiste den tvers gjennom nettet og ble borte. Han trodde den måtte veie omlag 20 kg. og var lenger enn halve eika.

Johan er en troverdig kar og jeg tror neppe ha overdriver alt for meget.

Med hilsen

Johannes Løkken

Johs.P.Sorknes.

P.S. Takk for boken om Laksefisket i Meraker, som jeg fikk idag. Jeg har lest litt i den om de første engelskmenn som kom. Skogsjef Løkken er samtidig red meg fra Landbrukshøgskolen.